

Nieuwsbrief

Datum: september 2024

Nummer: 3 - Jaargang 8

Wat was dat een onverwacht mooie nazomer! Maar ook de herfst gaat voor verrassingen zorgen. In deze Nieuwsbrief aandacht voor onze speciale jubileumbijeenkomst op 16 november in Archeon. Verder nieuws over de wedstrijd voor de beste historische productie over Rijnland. Aandacht voor nieuwe artikelen, studiedagen van het Erfgoedhuis en een mooi bericht van Ab Stikkelorum, voorzitter van NGV Rijnland en Kennemerland. Tot slot: we maken het u nog makkelijker om donateur van Rijnlandse Geschiedenis te worden.

1. Feest in Archeon op 16 november

Rijnlandse Geschiedenis bestaat bijna tien jaar en dat willen we graag met u vieren! Noteert u maar in uw agenda: zaterdagmiddag 16 november in Archeon in Alphen aan den Rijn. Wat begon in 2014 met zeven verenigingen, is nu een netwerk van bijna vijftig organisaties, waaronder bijna alle lokale verenigingen, de twee streekarchieven en grote musea. Op de website staan nu al meer dan 200 artikelen. En naar verwachting zullen in 2024 zo'n tienduizend bezoekers de website weten te vinden. De organisatie staat en dat is een feestje waard.

Vanaf 13.30 bent u welkom en om 14.00 opent dagvoorzitter *Hans Blom* de middag. Daarna volgen twee interessante lezingen en de prijsuitreiking van de wedstrijd. We eindigen natuurlijk met een gezellig samenzijn.

Afb. 1 Turfbaggeraar op tegel in Rijnlands Huis

De eerste lezing ***Modderen in het moeras. Veendaling is van alle tijden*** is van *Petra van Dam*, hoogleraar milieu en watergeschiedenis aan de VU in Amsterdam. Vanaf het moment dat we in Rijnland de veengronden ontgonnen, rond 700 n.C., is veendaling opgetreden. Zij gaat in op de vraag wat dat betekende voor de boeren, huiseigenaren en waterschappen in dit gebied.

www.rijnlandgeschiedenis.nl

Stichting Historische Publicaties Holland-Rijnland is een erkende culturele ANBI.

Volg ons op Facebook

Pagina 1 van 5

Henk Schaap, bestuurslid van Oud Lisse vertelt ons in *De Lisserpoelpolder: 400 jaar geschiedenis van een drooggemaakte veenplas*. Vierhonderd jaar geleden werd de Lisserpoel, een veenplas, omgevormd tot vruchtbare landbouwgrond. Tot op de dag van vandaag is dit gebied deels agrarisch gebleven. De geschiedenis is nog steeds zichtbaar in het landschap, met elementen als de ringdijk en de ringsloot.

Afb. 2 Omslag van recent verschenen boek.

Er volgt nog een uitgebreide uitnodiging met programma en meer informatie. Wilt u zich nu al opgeven, dan kan dat, want het aantal beschikbare plaatsen is niet oneindig. Wij houden bij of u zich per ongeluk tweemaal opgeeft. Liever een keer te veel dan niet. Aanmelden bij secretaris@rijnlandgeschiedenis.nl

2. *Lustrumwedstrijd 2024 – Meta Henneke*

Er zijn acht inzendingen ontvangen voor deze spannende wedstrijd. Wie heeft de beste en origineelste historische productie over de geschiedenis van Rijnland gemaakt? Er zijn geschreven bijdragen, maar er is ook een reeks podcasts en een podwalk. Dat belooft een bijzondere klus te worden voor ons, leden van de jury. Gelukkig hebben wij alle drie ruimschoots

ervaring opgedaan in de redactie van de website Rijnlandse Geschiedenis.

Wij zijn:

Cor Smit, stadshistoricus van Leiden, auteur en medeoprichter van de Stichting Historische Publicaties Holland en jarenlang hoofdredacteur;

Sylvia Braat, auteur en vele jaren docent Engels in het Voortgezet Onderwijs en jarenlang enthousiast lid van de redactie van Rijnlandse Geschiedenis;

Meta Henneke, kunsthistorisch onderzoeker en auteur, voorheen lid van de redactie en voormalig hoofdredacteur van Rijnlandse Geschiedenis.

Wij verheugen ons op de eerste besprekingsronde op donderdagochtend 26 september en de afronding op 1 oktober 2024.

3. *NGV Rijnland en Kennemerland – Ab Stikkelorum*

Afb. 3 Ab Stikkelorum overhandigt eerste Morgenboeken van Waarder aan dijkgraaf

Als voorzitter van de afdeling Rijnland en Kennemerland van de Nederlandse Genealogische Vereniging (NGV) ben ik trots op de presentatie van ons 27e bronnenboek *De Morgenboeken van Waarder (1571, 1595, 1604-1835)*. Het Hoogheemraadschap van Rijnland legde daarin percelen vast om te kunnen besturen en belasting te heffen. Een van onze leden zette de oude teksten om in lettertypen van nu. Daardoor zijn deze bronnen ontsloten voor de beoefenaren van familiegeschiedenis.

Het gebied rond Waarder bij het grootwaterschap Woerden, maar de Morgengelden werden betaald aan Rijnland, omdat er op de Rijn werd geloosd. Dit eerste exemplaar reikten we uit aan *Rogier van der Sande*, dijkgraaf van het Hoogheemraadschap van Rijnland

Het stimuleren en faciliteren van familiegeschiedenis is de drijfveer van onze vereniging. De samenwerking met historische verenigingen en erfgoedinstellingen in Rijnland is daarbij essentieel. Met alleen jaartallen kom je niet ver; de historische context is cruciaal. Met veel plezier denken we als bestuur terug aan de gezamenlijke bijeenkomst in Oegstgeest over molens: cultuurgeschiedenis en familiegeschiedenis vanuit verschillende invalshoeken.

We kijken uit naar verdere samenwerking. Samen komen we verder! Wij hopen u op 16 november te ontmoeten bij het jubileum van Rijnlandse Geschiedenis.

4. *Nieuws van Erfgoedhuis Zuid-Holland*

Archeologische Kroniek: mysterieuze begravingen en onverwachte walvisvondsten

Afb. 4 Stuk Romeinse mijlpaal

De meest bijzondere archeologische vondsten en opgravingen in onze provincie vind je elk jaar in de Archeologische Kroniek van Zuid-Holland. Dit jaar bevat de Kroniek informatie over onder meer mysterieuze begravingen op het Binnenhof en onverwachte walvisvondsten. Heel bijzonder zijn ook de fragmenten van een Romeinse mijlpaal die in Hazerswoude zijn gevonden, de eerste 'zekere'

www.rijnlandgeschiedenis.nl

Stichting Historische Publicaties Holland-Rijnland is een erkende culturele ANBI.

Volg ons op Facebook

Pagina 3 van 5

mijlpaal langs de Limesweg in Zuid-Holland. De nieuwe editie van de Kroniek is gratis te downloaden op de [website van het Erfgoedhuis](#)

10 oktober: Molennetwerk Zuid-Holland

De najaarsbijeenkomst van het Molennetwerk vindt plaats op Goeree-Overflakkee en draait om het ambacht van de molenmaker. Ben je betrokken bij een molen of bij het molenveld, bijvoorbeeld als molenaar, moleneigenaar (stichtingen en/of gemeenten) of heb je interesse in dit ambacht? Meld je [hier](#) aan voor de bijeenkomst, inclusief bezoek aan een molen en aan een molenmakerij.

Afb. 5 Interieur molen met gereedschap

Erfgoeddag 2024 in Leiden:

Afb. 6 Wederopbouw kerk Hoogmade

Hoe kunnen we onze collecties beschermen tegen wateroverlast? Hoe verkleinen we de milieu-impact van digitaal erfgoed? Hoe gaan we om met verlies van erfgoed of met het verlies van kennis? De Erfgoeddag staat dit jaar in het teken van duurzaamheid, een thema dat vanuit verschillende perspectieven wordt behandeld. De Erfgoeddag is het jaarlijkse congres van het Erfgoedhuis voor iedereen in Zuid-Holland die zich met erfgoed bezighoudt, vrijwilligers en professionals. Wees welkom en [meld je aan](#)! Locatie is *de Stadsgehoorzaal* in Leiden.

5. Nieuwe artikelen op de website – de redactie

Sinds de vorige Nieuwbrief zijn er twee nieuwe artikelen op de website geplaatst. Het eerste ging over de financiering van de droogmaking van het Haarlemmermeer. Dit sluit mooi aan op de eerder geplaatste artikelen over jhr.mr. D. Th. Gevers van Endegeest, de ‘voortrekker’ van de droogmaking, en de artikelen over de ‘grootste stoommachine ter wereld’, zijnde het gemaal [De Cruquius](#).

Afb. 7 Gemaal Cruquius

Het tweede artikel vertelt de belevenissen van [Jan Verhoef](#), de grondlegger van een vleesverwerkende industrie in Sassenheim, die later ook een bedrijf oprichtte in Leiden.

Afb. 8 Verpakkingswikkel Jan Verhoef

6. *Word donateur!*

We maken het u liefst zo gemakkelijk mogelijk, Geen gedoe meer met het invullen van formulieren, een simpele QR-scan volstaat. Sinds kort is die mogelijkheid toegevoegd aan de onze site, en wat let ons dat hier nog eens te herhalen: even scannen (of deze [link](#) volgen), een kind kan de was doen.

7. *Nieuwsbrief*

De *Nieuwsbrief* verschijnt vier keer per jaar, met de zomer als rusttijd. Mocht er aanleiding toe zijn dan komt er een extra nieuwsbrief. Berichten voor de regio zullen als vanouds digitaal via e-mail verstuurd worden.

De Nieuwsbrief Rijnlandse Geschiedenis is voor de aangesloten verenigingen, stichtingen, instellingen en geïnteresseerden. Heeft u suggesties voor de inhoud of wilt u de nieuwsbrief rechtstreeks – persoonlijk – ontvangen (daarmee verleent u toestemming tot het registreren van de nodige gegevens) mail dan naar secretaris@rijnlandgeschiedenis.nl.

Wilt u de Nieuwsbrief niet meer ontvangen, dan is een retourmail naar secretaris@rijnlandgeschiedenis.nl voldoende.

